

ಕೂಗ್ಗು ಬಳ್ಳಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು

ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡು, ಮೇಡಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಜನ ಉಂಟಾದರೂ ಕಾಡು ಬಳ್ಳಿ ಗುಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡರೆ 'ಕೂಗ್ಗು ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬಂಡಂಗೆ ಹಬ್ಬಂಡಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ರೂಢಿ ಇಂದಿಗೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುವ ಕೂಗ್ಗು ಬಳ್ಳಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೊಗೆ ಮನೆಗಳ, ಹುಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳ, ತಾಳೆ ಎಲೆಯ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ವೇಳೆ ಮಹತ್ವ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಗಟ್ಟಿತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕಬ್ಬಿಣದ ರಾಡ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಅನ್ನುವ ಶ್ರೇಯವನ್ನೂ ಪಡೆದಿವೆ. ಕೂಗ್ಗು ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ನೈಪುಣ್ಯ ಪಡೆದ ಕುಶಲಿಗಳು ಆಕರ್ಷಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೀಗ ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಹೆರಿಗೆ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮನೆಮಗಳಿಗೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಬೀಗವುಳ್ಳ ಕೂಗ್ಗು ಬಳ್ಳಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಇತ್ತು. ಈ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಗಣೇಶ ಹೆಗಡೆಯವರು ತಯಾರಿಸಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗ ಕುಮಟಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಲ್ಲಬ್ಬೆಯ ಗಜಾನನ ಹೆಗಡೆ ಗಾಳಿಮನೆಯವರು ಕಾಪಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

—ಬೀರಣ್ಣ ನಾಯಕ ಮೊಗಟಾ, ಯಲ್ಲಾಪುರ

ಸಾರಂಗಪಾಣಿಯ ಆನೆ ರಥ

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕಲ್ಲಿನ ಆನೆಯ ರಥವು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕುಂಭಕೋಣಂನ ಸಾರಂಗಪಾಣಿ ದೇವಾಲಯದ್ದು. ಈ ಪುರಾತನ ದೇವಾಲಯವು ಚೋಳರ ಕಾಲದ್ದು. ಇದು ವಿಷ್ಣು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿದೆ. ಸಾರಂಗಪಾಣಿ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದವಾಗಿದ್ದು, 'ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಹೊಂದಿರುವವನು' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾರಂಗ ಎಂದರೆ ಬಿಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಪಾಣಿ ಎಂದರೆ ಕೈ ಎಂಬರ್ಥವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪನಾದ ವಿಷ್ಣು, ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕಲಿಯುಗದ ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕಲ್ಲಿನ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಜೀವ ಬಂದು, ಅವು ಮುಂದೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬರ್ಥವೂ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಹಿರಿಯರ ಮಾತು.

—ಸಂಜ್ಞಾ ಪಿ. ಭಟ್, ಶಿರಸಿ

ಹಾವು ಮೀನು ನುಂಗಿತ್ತಾ?

ಎಂದಿನಂತೆ ಈ ವಾರವೂ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾಮೆರಾದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ರಾಯಚೂರಿನ ಹೊರವಲಯದ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ಹೊಲದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ, ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳವೊಂದನ್ನು ರೈತರು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರಿನ ಸಮೀಪ ಯಾವುದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ನನ್ನದು. ಹೀಗಾಗಿ, ಹಳ್ಳದ ಮೇಲಿಂದ ಅತ್ತ ಇಣುಕಿದೆ. ಯಾವ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೀನೊಂದು ತೇಲುತ್ತಾ ಸರನೆ ದಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾವೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೀನನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ನುಂಗಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣವೇ ಕ್ಯಾಮೆರಾದಿಂದ ಚಕಚಕನೆ ಮೀನು ಮತ್ತು ಹಾವಿನ ಫೋಟೋ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿದೆ.

—ಈರಣ್ಣ ಬೆಂಗಾಲಿ, ರಾಯಚೂರು

